

ŽEMĖS ŪKIO AGENTŪRA PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS

SPRENDIMAS

DĖL UAB „IMPELIS LT“ VEIKSMŲ ATITIKTIES LIETUVOS RESPUBLIKOS NESĄŽININGOS PREKYBOS PRAKTIKOS ŽEMĖS ŪKIO IR MAISTO PRODUKTŲ TIEKIMO GRANDINĖJE DRAUDIMO ĮSTATYMO 4 STRAIPSNIO 2 DALIES 1 PUNKTO REIKALAVIMAMS

2024 m. birželio 25 d.

Vilnius

Žemės ūkio agentūra prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) 2024 m. birželio 21 d. rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo bylą dėl UAB „Impelis LT“ (toliau – Pirkėjas) padarytų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų, numatytų Lietuvos Respublikos nesąžiningos prekybos praktikos žemės ūkio ir maisto produktų tiekimo grandinėje draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

Agentūra nustatė:

2023 m. kovo 20 d. buvo atlikta Pirkėjo administracinė patikra (administracinės patikros aktas Nr. APA-12.7 K-84), kurios metu buvo nustatyta, kad Pirkėjas galimai vėlavo atsiskaityti žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjams už greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus.

Administracinės patikros rezultatų pagrindu Pirkėjo atžvilgiu buvo inicijuotas pažeidimo tyrimas dėl Pirkėjo galimai atliktų draudžiamų nesąžiningos prekybos praktikos veiksmų, numatytų Įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse. Apie pradėtą pažeidimo tyrimą Pirkėjas buvo informuotas 2023 m. gegužės 10 d. Agentūros raštu Nr. 2A-12.1 E-585.

Agentūros 2024 m. gegužės 21 d. pranešime dėl pažeidimo tyrimo užbaigimo ir bylos nagrinėjimo Nr. 2A-12.1 E-363 (toliau – Pranešimas) pateikta išvada, kad Pirkėjas, esant nereguliariam produkcijos tiekimui, iš 3 (trijų) žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjų pirkė greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus, už kuriuos pagal 5 (penkias) tiekėjų išrašytas PVM sąskaitas–faktūras vėlavo atsiskaityti nuo 15 iki 124 kalendorinių dienų ir taip pažeidė Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktą.

Agentūra išsiuntė Pranešimą Pirkėjui registruotu laišku ir informavo apie galimybę pateikti savo paaiškinimus dėl Pranešime nurodytų tyrimo išvadų. Pirkėjas paaiškinimų dėl Pranešime nurodytų tyrimo išvadų nepateikė.

Agentūra konstatuoja:

Įstatymo 1 straipsnio 2 dalies 1 punkte numatyta, kad draudžiamu nesąžiningos prekybos praktikos veiksmu, nurodytu Įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse, laikomi tokie prekybos veiksmai, kai juose dalyvauja žemės ūkio ir maisto produktus parduodantys tiekėjai, kurių metinė apyvarta per praėjusius finansinius metus sudaro nuo 1 Eur iki 350 mln. Eur, ir kai žemės ūkio ir maisto produktus perka pirkėjai, nepriklausomai nuo jų metinės apyvartos per praėjusius finansinius metus dydžio.

Pagal Įstatymo 2 straipsnio 11 dalį žemės ūkio ir maisto produktų pirkėju laikomas fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jo įsisteigimo vietos, taip pat tokių asmenų grupė arba Europos Sąjungoje veikiantis viešasis subjektas, perkantys žemės ūkio ir (ar) maisto produktus.

Pirkėjas yra įsisteigęs Lietuvos Respublikoje, pagrindinė veikla – vaisių ir daržovių perdirbimas bei konservavimas, šiai veiklai vykdyti Pirkėjas iš tiekėjų perka žemės ūkio ir maisto produktus, todėl Pirkėjas atitinka Įstatymo 2 straipsnio 11 dalyje įtvirtintą žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjo sąvoką.

Vadovaujantis Įstatymo 2 straipsnio 15 dalimi, žemės ūkio ir maisto produktų tiekėju laikomas žemės ūkio ir (ar) maisto produktų gamintojas arba fizinis ar juridinis asmuo, nepriklausomai nuo jo įsisteigimo vietos, parduodantis žemės ūkio ir (ar) maisto produktus.

Nagrinėjamu atveju tiekėjai (ūkininkai) Pirkėjui tiekė žemės ūkio ir produktus (morkas, burokus, svogūnus), todėl jie atitinka Įstatymo 2 straipsnio 15 dalyje įtvirtintą žemės ūkio ir maisto produktų tiekėjo sąvoką ir Pirkėjo veiksmai šių tiekėjų atžvilgiu vertintini Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkto aspektu.

Kaip matyti iš Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkto žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjams draudžiama už greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus atsiskaityti ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų (į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę), nuo produktų pristatymo dienos arba ilgiau kaip per 30 kalendorinių dienų (į jas įskaitant ir šių produktų įkainojimo trukmę), nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

Pirkėjas iš tiekėjo ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] pagal PVM sąskaitą–faktūrą Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 21 d., pirko 2 130 kg morkų už 515,46 Eur sumą su PVM. Už šiuos produktus Pirkėjas su tiekėju atsiskaitė 2023 m. vasario 23 d., tai patvirtina AB SEB banko sąskaitos išrašas Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI].

Pažeidimo tyrimo metu buvo nustatyta, kad Pirkėjas ir tiekėjas nebuvo sudarę rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties, kurioje būtų įtvirtintas reguliarus produkcijos tiekimas, nustatytas produktų teikimo grafikas ar pan., taip pat Pirkėjas paaiškino, kad užsakymai buvo vykdomi pagal poreikį. Pagal nustatytąsias faktines aplinkybes darytina išvada, kad produktų (morkų) tiekimas **laikytinas nereguliariu**, todėl vadovaujantis Įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, atsiskaitymo terminas

skaičiuotinas nuo produktų pristatymo dienos arba nuo mokėtinios sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

Pažeidimo tyrimo metu Pirkėjas nepateikė produktų pristatymo važtaraščių bei paaiškino, kad tiekėjas važtaraščių pristatomoms prekėms neišrašo ir nurodė, kad tiekėjo – ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] PVM sąskaitos–faktūros Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI] ir Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI] lapkričio mėnesį buvo išrašytos „avansu“, o morkos buvo gautos gruodžio mėnesio pabaigoje, tačiau tikslios datos nurodyti negalėjo. Tiekėjas [DUOMENYS NESKELBTINI] pažeidimo tyrimo metu raštu paaiškino, kad važtaraščių neišrašo, o PVM sąskaitas–faktūras išrašo produkcijos pristatymo (atidavimo Pirkėjui) dieną ir kad sąskaitos niekada nėra išrašomos „į priekį“. Tiekėjas taip pat raštu patvirtino, kad Pirkėjas morkas pasiėmė pats ir tą pačią dieną buvo išrašyta PVM sąskaita–faktūra. Kiti rašytiniai dokumentai, kurie turėtų įrodomosios reikšmės produkcijos pristatymo momentui pateikti nebuvo. Taigi darytina išvada, kad tiekėjo – ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] PVM sąskaitos–faktūros [DUOMENYS NESKELBTINI] išrašymo diena – 2022 m. lapkričio 21 d. yra mokėtinios sumos nustatymo diena. **Tikslus produktų pristatymo momentas nėra žinomas ir nebuvo įtvirtintas jokiais rašytiniais dokumentais, todėl atsiskaitymo terminas skaičiuotinas nuo mokėtinios sumos nustatymo dienos – 2022 m. lapkričio 21 d.**

Pirkėjas iš tiekėjo – ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] pirko morkas, kurios vadovaujantis Rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2021 m. spalio 13 d. įsakymu Nr. 3D-640 „Dėl Žemės ūkio ir maisto produktų priskyrimo prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų tvarkos aprašo ir Rekomendacinio pobūdžio greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų sąrašo patvirtinimo“ (toliau – Greitai gendančių produktų sąrašas), priskiriamos prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų. Vadovaujantis Greitai gendančių produktų aprašu, nurodytais žemės ūkio ir maisto produktų pobūdį apibrėžiančiais kriterijais, tokiais kaip produktų laikymo sąlygos, supakavimo būdas, morkos per 30 dienų gali tapti netinkamomis sunaudoti ar parduoti, todėl darytina išvada, kad **morkos yra priskirtinos prie greitai gendančių žemės ūkio produktų ir už jas turi būti atsiskaitoma per 30 kalendorinių dienų.**

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nustatyta, tai yra esant nereguliariam produktų tiekimui ir kai produktai yra **greitai gendantys, Pirkėjas turėjo atsiskaityti su tiekėju per 30 kalendorinių dienų nuo produktų mokėtinios sumos nustatymo dienos.**

Pažeidimo tyrimo metu buvo nustatyta, kad mokėtinios sumos nustatymo diena – 2022 m. lapkričio 21 d., todėl Pirkėjas su tiekėju turėjo atsiskaityti ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 21 d., tačiau su tiekėju atsiskaityta buvo 2023 m. vasario 23 d., tai yra per 94 kalendorines dienas, todėl

Pirkėjas pavėlavo atsiskaityti 64 kalendorines dienas ir padarė draudžiamą nesąžiningos prekybos veiksmą, numatytą Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte.

Pirkėjas iš ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 24 d., pirko 1 900 kg morkų už 459,80 Eur sumą su PVM. Už šią produkciją buvo atsiskaityta 2023 m. sausio 18 d., tai patvirtina AB SEB banko išrašas Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI].

Pirmiau nustatyta, kad ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] produktų tiekimas pagal Pirkėjo poreikį laikytinas **nereguliariu** tiekimu, todėl taikoma Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostata, kad atsiskaitymo terminas turi būti skaičiuojamas nuo produktų pristatymo dienos arba nuo mokėtinės sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

Pagal pažeidimo tyrimo metu pateiktus Pirkėjo ir tiekėjo paaiškinimus bei turimus įrodymus darytina išvada, kad tiekėjo – ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] PVM sąskaitos–faktūros [DUOMENYS NESKELBTINI] išrašymo diena – 2022 m. lapkričio 24 d., yra mokėtinės sumos nustatymo diena. **Tikslus produktų pristatymo momentas nėra žinomas ir nebuvo įtvirtintas jokiais rašytiniais dokumentais, todėl atsiskaitymo terminas skaičiuotinas nuo mokėtinės sumos nustatymo dienos – 2022 m. lapkričio 24 d.**

Pirkėjas iš tiekėjo – ūkininko [DUOMENYS NESKELBTINI] pirko morkas, kurios vadovaujantis Greitai gendančių produktų sąrašu, priskiriamos prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, morkos vadovaujantis Greitai gendančių produktų apraše nurodytais žemės ūkio ir maisto produktų pobūdį apibrėžiančiais kriterijais, tokiais kaip produktų laikymo sąlygos, supakavimo būdas, per 30 dienų gali tapti netinkamomis sunaudoti ar parduoti, todėl darytina išvada, kad **morkos yra priskirtinos prie greitai gendančių žemės ūkio produktų.**

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nustatyta, tai yra esant **nereguliariam produktų tiekimui** ir kai produktai yra **greitai gendantys, Pirkėjas turėjo atsiskaityti su tiekėju per 30 kalendorinių dienų nuo produktų mokėtinės sumos nustatymo dienos.**

Pažeidimo tyrimo metu nustatyta, kad produktų mokėtinės sumos nustatymo diena – 2022 m. lapkričio 24 d., todėl Pirkėjas su tiekėju turėjo atsiskaityti ne vėliau kaip iki 2022 m. gruodžio 24 d., tačiau su tiekėju buvo atsiskaityta 2023 m. sausio 18 d., tai yra per 55 kalendorines dienas, todėl **Pirkėjas pavėlavo atsiskaityti su tiekėju 25 kalendorines dienas ir padarė draudžiamą nesąžiningos prekybos veiksmą, numatytą Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte.**

Pirkėjas iš ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 22 d., pirko 800 kg raudonųjų burokėlių už 212,96 Eur sumą su PVM. Už šią produkciją buvo atsiskaityta 2023 m. sausio 9 d., tai patvirtina AB SEB banko išrašas Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI].

Pažeidimo tyrimo metu nustatyta, kad Pirkėjas su tiekėja nebuvo sudaręs rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties, kurioje būtų įtvirtintas reguliarus produktų tiekimas, produktai buvo perkami pagal Pirkėjo poreikį, todėl žemės ūkio produktų tiekimas **laikytinas nereguliariu** ir taikoma Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostata, kad atsiskaitymo terminas turi būti skaičiuojamas nuo produktų pristatymo dienos arba nuo mokėtinios sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

Pažeidimo tyrimo metu Pirkėjas produktų pristatymo važtaraščių nepateikė ir paaiškino, kad tiekėja važtaraščių pristatomoms prekėms neišrašo, o PVM sąskaitos-faktūros išrašomos sekančią arba dar sekančią dieną po produkcijos pristatymo dienos. Kiti dokumentai, turintys įrodomosios reikšmės produktų pristatymo momentui, pateikti nebuvo. Atsižvelgiant į tiekėjos – ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] 2022 m. lapkričio 22 d. išrašytą PVM sąskaitą-faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], darytina išvada kad PVM sąskaitos-faktūros išrašymo diena – 2022 m. lapkričio 22 d. yra mokėtinios sumos nustatymo diena. **Tikslus produktų pristatymo momentas nėra žinomas ir nebuvo įtvirtintas jokiais rašytiniais dokumentais, todėl atsiskaitymo terminas skaičiuotinas nuo mokėtinios sumos nustatymo dienos – 2022 m. lapkričio 22 d.**

Pirkėjas iš tiekėjos [DUOMENYS NESKELBTINI] pirko burokėlius, kurie vadovaujantis Greitai gendančių produktų sąrašu priskiriami prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, burokėliai vadovaujantis Greitai gendančių produktų apraše nurodytais žemės ūkio ir maisto produktų pobūdį apibrėžiančiais kriterijais, tokiais kaip laikymo sąlygos, supakavimo būdas, per 30 dienų gali tapti netinkamais sunaudoti ar parduoti, todėl darytina išvada, kad **burokėliai yra priskirtini prie greitai gendančių žemės ūkio produktų.**

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nustatyta, tai yra **esant nereguliariam produktų tiekimui** ir kai produktai yra **greitai gendantys, Pirkėjas turėjo atsiskaityti su tiekėja per 30 kalendorinių dienų nuo produktų mokėtinios sumos nustatymo dienos.**

Pažeidimo tyrimo metu nustatyta, kad produktų mokėtinios sumos nustatymo diena – 2022 m. lapkričio 22 d., todėl Pirkėjas su tiekėja turėjo atsiskaityti ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 22 d., tačiau su tiekėja buvo atsiskaityta 2023 m. sausio 9 d., tai yra per 48 kalendorines dienas – 18 kalendorinių dienų vėliau nei turėjo atsiskaityti, todėl **Pirkėjas padarė draudžiamą nesąžiningos prekybos veiksma, numatytą Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte.**

Pirkėjas iš ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] pagal PVM sąskaitą-faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 25 d., pirko 1 000 kg raudonųjų burokėlių už 256,20 Eur sumą su PVM. Už šią produkciją Pirkėjas atsiskaitė 2023 m. sausio 9 d., tai patvirtina AB SEB banko išrašas Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI].

Pažeidimo tyrimo metu nustatyta, kad pirkėjas su tiekėja nebuvo sudaręs rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties, kurioje būtų įtvirtintas reguliarus produktų tiekimas, produktai buvo perkami pagal Pirkėjo poreikį, todėl žemės ūkio produktų tiekimas **laikytinas nereguliariu** ir taikoma Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostata, kad atsiskaitymo terminas turi būti skaičiuojamas nuo produktų pristatymo dienos arba nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

Pažeidimo tyrimo metu Pirkėjas produktų pristatymo važtaraščių nepateikė ir paaiškino, kad tiekėja važtaraščių pristatomos prekėms neišrašo, PVM sąskaitos–faktūros išrašomos sekančią arba dar sekančią dieną po produktų pristatymo. Kiti dokumentai, turintys įrodomosios reikšmės produktų pristatymo momentui, pateikti nebuvo. Atsižvelgiant į ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] 2022 m. lapkričio 25 d. išrašyta PVM sąskaita–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], darytina išvada kad PVM sąskaitos–faktūros išrašymo diena – 2022 m. lapkričio 25 d. yra mokėtinos sumos nustatymo diena. **Tikslus produktų pristatymo momentas nėra žinomas ir nebuvo įtvirtintas jokiais rašytiniais dokumentais, todėl atsiskaitymo terminas skaičiuotinas nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos – 2022 m. lapkričio 25 d.**

Pirkėjo įsigyti burokėliai pagal Greitai gendančių produktų sąrašą priskiriami prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, kurie vadovaujantis Greitai gendančių produktų apraše nurodytais žemės ūkio ir maisto produktų pobūdį apibrėžiančiais kriterijais, tokiais kaip laikymo sąlygos, supakavimo būdas, per 30 dienų gali tapti netinkamais sunaudoti ar parduoti, todėl darytina išvada, kad **burokėliai yra priskirtini prie greitai gendančių žemės ūkio produktų.**

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nustatyta, tai yra **esant nereguliariam produktų tiekimui** ir kai produktai yra **greitai gendantys, Pirkėjas turėjo atsiskaityti su tiekėja per 30 kalendorinių dienų nuo produkcijos mokėtinos sumos nustatymo dienos.**

Pažeidimo tyrimo metu nustatyta, kad produktų mokėtinos sumos nustatymo diena – 2022 m. lapkričio 25 d., todėl Pirkėjas su tiekėja turėjo atsiskaityti ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 25 d., t. y. per 30 kalendorinių dienų nuo mokėtinos sumos nustatymo dienos, tačiau su tiekėja buvo atsiskaityta 2023 m. sausio 9 d., tai yra per 45 kalendorines dienas, todėl buvo pavėluota atsiskaityti 15 kalendorinių dienų, o tai reiškia, kad **Pirkėjas atliko draudžiamą nesąžiningos prekybos praktikos veiksmą, numatytą Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte.**

Pirkėjas iš ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 23 d., pirko 4 005 kg svogūnų už 1 453,82 Eur sumą Už šiuos produktus buvo atsiskaitoma dalimis, paskutinis mokėjimas ir galutinai už šiuos produktus buvo atsiskaityta 2023 m. balandžio 26 d., tai patvirtina AB SEB banko išrašai: 2023 m. kovo 5 d. bankiniu pavedimu

Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI] apmokėta 500,00 Eur suma, 2023 m. kovo 23 d. bankiniu pavedimu Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI] – 400,00 Eur suma, 2023 m. balandžio 5 d. bankiniu pavedimu Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI] – 400,00 Eur suma, 2023 balandžio 26 d. bankiniu pavedimu Nr. [DUOMENYS NESKELBTINI] – 553,82 Eur suma.

Pažeidimo tyrimo metu nustatyta, kad pirkėjas su tiekėja nebuvo sudaręs rašytinės pirkimo–pardavimo sutarties, kurioje būtų įtvirtintas reguliarus produktų tiekimas, nustatytas žemės ūkio produktų teikimo grafikas ar pan., Pagal pažeidimo tyrimo metu nustatytas faktines aplinkybes, žemės ūkio produktai iš ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] Pirkėjo buvo perkami pagal Pirkėjo poreikį, todėl žemės ūkio produktų tiekimas **laikytinas nereguliariu** ir taikytina Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies nuostata, kad atsiskaitymo terminas turi būti skaičiuojamas nuo produktų pristatymo dienos arba nuo mokėtinės sumos nustatymo dienos, atsižvelgiant į tai, kuri iš tų dviejų datų yra vėlesnė.

Pažeidimo tyrimo metu Pirkėjas produktų pristatymo važtaraščių nepateikė ir paaiškino, kad tiekėja važtaraščių pristatomiems produktams neišrašo, PVM sąskaitos–faktūros išrašomos produktų pristatymo dieną. Kiti dokumentai, turintys įrodomosios reikšmės produkcijos pristatymo momentui, pateikti nebuvo. Atsižvelgiant į ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 23 d., darytina išvada kad PVM sąskaitos–faktūros išrašymo diena – 2022 m. lapkričio 23 d. yra mokėtinės sumos nustatymo diena. **Tikslus produktų pristatymo momentas nėra žinomas ir nebuvo įtvirtintas jokiais rašytiniais dokumentais, todėl atsiskaitymo terminas skaičiuotinas nuo mokėtinės sumos nustatymo dienos – 2022 m. lapkričio 23 d.**

Pirkėjas iš tiekėjos ūkininkės [DUOMENYS NESKELBTINI] pirko svogūnus, kurie vadovaujantis Greitai gendančių produktų sąrašu, priskiriami prie greitai gendančių žemės ūkio ir maisto produktų, svogūnai, vadovaujantis Greitai gendančių produktų apraše nurodytais žemės ūkio ir maisto produktų pobūdį apibrėžiančiais kriterijais, tokiais kaip laikymo sąlygos, supakavimo būdas, per 30 dienų gali tapti netinkamais sunaudoti ar parduoti, todėl darytina išvada, kad **svogūnai yra priskirtini prie greitai gendančių žemės ūkio produktų.**

Atsižvelgiant į tai, kas pirmiau nustatyta, tai yra **esant nereguliariam produktų tiekimui ir kai produktai yra greitai gendantys, Pirkėjas turėjo atsiskaityti su tiekėja per 30 kalendorinių dienų nuo produktų mokėtinės sumos nustatymo dienos.**

Pažeidimo tyrimo metu nustatyta, kad mokėtinės sumos nustatymo diena – 2022 m. lapkričio 23 d., todėl Pirkėjas su tiekėja turėjo atsiskaityti iki 2022 m. gruodžio 23 d., tačiau su tiekėja atsiskaityta buvo 2023 m. balandžio 26 d., tai yra praėjus 154 kalendorinėms dienoms, tad buvo

pavėluota atsiskaityti net 124 kalendorines dienas. Tai reiškia, kad Pirkėjas atliko **draudžiamą nesažiningos prekybos praktikos veiksmą, numatytą Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkte.**

Pirkėjui UAB „Impelis LT“ taikytina atsakomybė

Už Įstatymo 4 straipsnio 1 ir 2 dalyse atliktus draudžiamus nesažiningos prekybos praktikos veiksmus vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 2 dalimi – pirkėjui turi būti skiriama ne mažesnė kaip 200,00 Eur, tačiau ne didesnė kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos dydžio bauda, kuri apskaičiuojama ir skiriama trimis etapais.

Pirmuoju etapu apskaičiuojamas pradinis baudos dydis, kuris yra 7 procentai nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos:

Pirkėjo ūkininkui [DUOMENYS NESKELBTINI] susidariusios pradelstos skolos buvo:

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 21 d. – 515,46 Eur su PVM, pradinis baudos dydis už pradelstą skolą yra 36,08 Eur ($515,46 \text{ Eur} * 7 \text{ proc.}$);

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 24 d. – 459,80 Eur su PVM, pradinis baudos dydis už pradelstą skolą yra 32,19 Eur ($459,80 \text{ Eur} * 7 \text{ proc.}$).

Taigi pradinis baudos dydis už ūkininkui [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 68,27 Eur (36,08 Eur + 32,19 Eur).

Pirkėjo ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] susidariusios pradelstos skolos buvo:

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 22 d. – 212,96 Eur su PVM, pradinis baudos dydis už pradelstą skolą yra 14,90 Eur ($212,96 \text{ Eur} * 7 \text{ proc.}$);

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 25 d. – 256,20 Eur su PVM, pradinis baudos dydis už pradelstą skolą yra 17,93 Eur ($256,20 \text{ Eur} * 7 \text{ proc.}$).

Taigi pradinis baudos dydis už ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 32,83 Eur (14,90 Eur + 17,93 Eur).

Pirkėjo ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] susidariusios pradelstos skolos buvo:

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 23 d. – 1 453,82 Eur su PVM, **pradinis baudos dydis už ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 101,77 Eur ($1\ 453,82 \text{ Eur} * 7 \text{ proc.}$).**

Antruoju etapu apskaičiuojamas bazinis baudos dydis, atsižvelgiant į pažeidimo trukmę:

Pirkėjo atsiskaitymų su ūkininku [DUOMENYS NESKELBTINI] vėlavimų trukmė:

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 21 d., atsiskaityta 2023 m. vasario 23 d. – buvo vėluojama atsiskaityti 64 dienas, todėl vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkto c papunkčiu pradinis baudos dydis, apskaičiuotas pagal šią PVM sąskaitą–faktūrą (36,08 Eur), didinamas 100 proc. ir **bazinis baudos dydis yra 72,16 Eur** (36,08 + 100 proc.);

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 24 d., atsiskaityta 2023 m. sausio 18 d. – buvo vėluojama atsiskaityti 25 dienas, todėl vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkto a papunkčiu pradinis baudos dydis, apskaičiuotas pagal šią PVM sąskaitą–faktūrą (32,19 Eur), didinamas 25 proc. ir **bazinis baudos dydis yra 40,24 Eur** (32,19 + 25 proc.).

Bazinis baudos dydis už ūkininkui [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 112,40 Eur (72,16 Eur + 40,24 Eur).

Pirkėjo atsiskaitymų su ūkininke [DUOMENYS NESKELBTINI] trukmė:

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 22 d., atsiskaityta 2023 m. sausio 9 d. – buvo vėluojama atsiskaityti 18 dienų, todėl vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkto a papunkčiu pradinis baudos dydis, apskaičiuotas pagal šią PVM sąskaitą–faktūrą (14,90 Eur), didinamas 25 proc. ir **bazinis baudos dydis yra 18,63 Eur** (14,90 + 25 proc.);

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 25 d., atsiskaityta 2023 m. sausio 9 d. – buvo vėluojama atsiskaityti 15 dienų, todėl vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkto a papunkčiu pradinis baudos dydis, apskaičiuotas pagal šią PVM sąskaitą–faktūrą (17,93 Eur), didinamas 25 proc. ir **bazinis baudos dydis yra 22,41 Eur** (17,93 + 25 proc.).

Bazinis baudos dydis už ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 41,04 Eur (18,63 Eur + 22,41 Eur).

Pirkėjo atsiskaitymų su ūkininke [DUOMENYS NESKELBTINI] trukmė:

– pagal PVM sąskaitą–faktūrą [DUOMENYS NESKELBTINI], išrašytą 2022 m. lapkričio 23 d., galutinai atsiskaityta 2023 m. balandžio 26 d. – buvo vėluojama atsiskaityti 124 dienas, todėl vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 2 dalies 2 punkto c papunkčiu pradinis baudos dydis, apskaičiuotas pagal šią PVM sąskaitą–faktūrą (101,77 Eur), didinamas 100 proc. ir **bazinis baudos dydis yra 203,54 Eur** (101,77 Eur + 100 proc.).

Taigi bazinis baudos dydis už ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra **203,54 Eur**.

Trečiuoju etapu apskaičiuojamas skiriamos baudos dydis, atsižvelgiant į Įstatymo 21 straipsnio 9 ir 10 dalyse nustatytas atsakomybę lengvinančias ir (arba) sunkinančias aplinkybes.

Pažeidimo tyrimo metu atsakomybę lengvinančių, ar sunkinančių aplinkybių nurodytų Įstatymo 21 straipsnio 9 ir 10 dalyse nenustatyta, todėl apskaičiuojant galutinį baudos dydį, pirmiau apskaičiuoti baziniai baudos dydžiai nėra nei didinami, nei mažinami.

Bazinis baudos dydis už ūkininkui [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 112,40 Eur. Vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 2 dalimi, žemės ūkio ir maisto produktų pirkėjui negali būti skiriama mažesnė kaip 200,00 Eur ir didesnė, kaip 20 procentų nuo susidariusios pradelstų skolų tiekėjui sumos dydžio bauda. Pirkėjo skola tiekėjui [DUOMENYS NESKELBTINI] yra 975,26 Eur, 20 proc. nuo šios sumos sudaro 195,05 Eur. Tai reiškia, kad Pirkėjui negali būti skiriama didesnė, nei 195,05 Eur dydžio bauda.

Atsižvelgiant į tai, kad apskaičiuotas bazinis baudos dydis nesiekia minimalios Įstatyme numatytos 200,00 Eur dydžio baudos ir į tai, kad Pirkėjui negali būti skiriama didesnė, nei 195,05 Eur dydžio bauda, kuri yra mažesnė už Įstatyme nustatytą minimalią 200,00 Eur dydžio baudą, Pirkėjui už tiekėjo [DUOMENYS NESKELBTINI] atžvilgiu padarytą nesąžiningos prekybos praktikos veiksmą, draudžiamą pagal Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktą skiriama galutinė **195,05 Eur dydžio bauda.**

Bazinis baudos dydis už ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 41,04 Eur. Pirkėjo skola tiekėjai [DUOMENYS NESKELBTINI] yra 469,16 Eur, 20 proc. nuo šios sumos sudaro 93,83 Eur. Tai reiškia, kad Pirkėjui negali būti skiriama didesnė, nei 93,83 Eur dydžio bauda. Atsižvelgiant į tai, kad apskaičiuotas bazinis baudos dydis nesiekia minimalios Įstatyme numatytos 200,00 Eur dydžio baudos ir į tai, kad Pirkėjui negali būti skiriama didesnė, nei 93,83 Eur dydžio bauda, kuri yra mažesnė už Įstatyme nustatytą minimalią 200,00 Eur dydžio baudą, Pirkėjui už tiekėjos [DUOMENYS NESKELBTINI] atžvilgiu padarytą nesąžiningos prekybos praktikos veiksmą, draudžiamą pagal Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktą, skiriama **galutinė 93,83 Eur dydžio bauda.**

Bazinis baudos dydis už ūkininkei [DUOMENYS NESKELBTINI] pradelstas skolų sumas yra 203,54 Eur. Atsižvelgiant į tai, kad pažeidimo tyrimo metu nebuvo nustatyta atsakomybe lengvinančių ar sunkinančių aplinkybių, Pirkėjui už tiekėjos [DUOMENYS NESKELBTINI] atžvilgiu padarytą nesąžiningą prekybos praktikos veiksmą, draudžiamą pagal Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktą, skiriama **galutinė 203,54 Eur dydžio bauda.**

Vadovaujantis Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 18 straipsnio 9 dalies 1 punktu, 21 straipsnio 2 dalimi, 11 dalimi

Agentūra nusprendžia:

1. pripažinti UAB „Impelis LT“ vėlavus atsiskaityti su tiekėjais už greitai gendančius žemės ūkio ir maisto produktus ir pažeidus Įstatymo 4 straipsnio 2 dalies 1 punkto reikalavimus;
2. skirti UAB „Impelis LT“ 492,42 Eur dydžio piniginę baudą.

Vadovaujantis Įstatymo 21 straipsnio 11 dalimi Agentūros paskirta bauda į valstybės biudžeto surenkamąją sąskaitą¹ (įmokos kodas 6819, lėšų gavėjas – Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, juridinio asmens kodas – 188659752) turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo sprendimo dėl baudos skyrimo gavimo dienos. Apskundus sprendimą, bauda turi būti sumokėta ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo teismo sprendimo, kuriuo atmestas skundas, įsiteisėjimo dienos.

Laiku nesumokėjus baudos, bus vykdomas priverstinis baudos išieškojimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsniu, šis sprendimas gali būti apskūstas per 30 dienų nuo jo gavimo dienos, pateikiant skundą Žemės ūkio agentūrai prie Žemės ūkio ministerijos (Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius) arba Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai (Gedimino pr. 19, 01103 Vilnius), arba Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo šio sprendimo gavimo dienos Lietuvos administracinių ginčų komisijai (Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius), arba Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo šio sprendimo gavimo dienos gali būti skundžiamas Regionų administraciniam teismui (Žygimantų g. 2, 01102 Vilnius, ar per Lietuvos teismų elektroninių paslaugų portalą <https://e.teismas.lt/>).

Kreipimasis į teismą nesustabdo sprendimo vykdymo, jeigu teismas nenustato kitaip.

Direktorius

Jonas Balkevičius

¹ Nr. LT78 7290 0000 0013 0151 (AS „Citadele banka“ Lietuvos filialas); LT05 7044 0600 0788 7175 (AB SEB bankas); Nr. LT32 7180 0000 0014 1038 (AB Šiaulių bankas); Nr. LT74 4010 0510 0132 4763 (Luminor Bank AS Lietuvos skyrius); Nr. LT24 7300 0101 1239 4300 (AB „Swedbank“); Nr. LT42 7230 0000 0012 0025 (UAB Urbo bankas).